

IMAGINARIJI ILI SVJETOVI ZAMIŠLJENOG I IZMIŠLJENOG - MALA ZBIRKA KRATKIH FILMSKIH FIKCIJA

Vlatko Galevski

U ovoj zbirci ima i nostalgije, i apsurdna, i ironije, i humora — ali samo tako sam mogao disati zajedno s pomenutim rediteljima, ući u ono što mi je nekada i samom izmaklo, osjetiti njihove najsuptilnije vibracije stvarajući mentalne slike kao neku vrstu psihološkog mosta prema skrivenome, kao instrument za unutarnje istraživanje i transformaciju. Jednostavno, privlačio me instinkt da vizualiziram vlastite fantazmagorije, unutarnja putovanja izvan stvarnosti, gdje imaginarne scene i likovi ipak posjeduju stvarnu autonomiju. Taj izazov "iskrivljavanja" stvarnosti vodio me ka stvaranju svjetova koji su istovremeno nemogući, ali emotivno ili simbolično istiniti.

Ispovijest anđela

Mi anđeli nismo duhovi. Mi smo stvoreni od ljudskog materijala i samim tim možemo razmišljati. Za razliku od nas, duhovi nemaju potrebu za mentalnim naporom. A to je zato što su prazni. Biti anđeo je prijatan osjećaj. Ipak smo u privilegovanom položaju u odnosu na sve one koji čekaju da postanu anđeli. Ali to ne znači da smo arogantni, već samo gledamo na stvari s malo više visine. Možda zvuči čudno, ali mi ipak imamo želje — no pogrešno je vjerovanje da ispunjavamo tuđe. Mi samo posmatramo i suosjećamo.

Oni u čekaonici vjeruju da smo bestjelesni, ali griješe. Evo, na primjer — ove jeseni sam bio u kratkoj posjeti Berlinu kod mog prijatelja i kolege iz berlinske andeoske zajednice... Zazvonio je telefon i kolega mi kaže – Zove te Wim Wenders!? Ne znam odakle mu moj broj! (Da pojasnim, za stvarni svijet smo nevidljivi, ali glasovno – telefonski – možemo komunicirati)... *Angel Bruno am Telefon... bitte komm....* Vaša uloga u mom filmu je veoma jednostavna i scenu ćemo snimiti za samo jedan dan – kaže mi Wim. *Praktično, treba mi vaša vještina lebdjenja. Treba mi jedan elegantan skok s jedne na drugu stranu Zida.* Prihvatio sam, ipak mi je karakter andeoski. Berlinske kolege su me nagradile osmijesima i odobravanjem.

S poštovanjem, Bruno Ganz

décor est prêt

Mladom Jacquesu se posrećilo. Odmah nakon što je završio ekonomski koledž, zaposlio se u Ministarstvu trgovine, u odjelu za popisnu evidenciju. Dodijelili su mu malu kancelariju, niskog kolegu, linoleum na podu, čiviluk i, čudno, lavabo!? Donio je svoj kalendarčić, olovku i nalivpero, šolju za kafu i fotografiju svoje tetke s kojom je odrastao (i još uvijek odrasta). Bio je visok 188 cm, nosio uske pantalone i sivi mantil-trenčkot. Od prve plate kupio je i šeširčić. Posao mu je bio jednostavan, rutinsko štrikanje stavki u evidencijskim kartonima i dopisivanje cijena. Kako mu je za obavljanje obaveza trebalo svega dva-tri sata, ostatak vremena postajao je smrtno dosadan, a njegov urođeni temperament nije se slagao s takvom situacijom. "Šetao" je u ta tri kvadratna metra, po stoti put premještao olovke, pomjerao fotografiju tetke Jeanette, vadio pa vraćao kartone u registratore, otkapčao pa zakapčao dokumente, stalno namještao stolicu pod pravim uglom prema stolu i šolji za kafu na tacni, i nakon svake od tih radnji koristio lavabo (smatrao ga je ličnom fontanom). Često je morao preskakati aktovku kolege, čak i kad je nije bilo. Vremenom, kao da je počeo uživati u svim tim geometrijski preciznim pomjeranjima, a posebno u njihovim zvucima. Škrip, klak, zing, flap, kap-kap... Sve se to pretvorilo u harmoniziranu fugu.

Pošle su dvije godine i on je narastao još 6 centimetara. Nije promijenio dužinu pantalona ni mantila. Počeo je pušiti lulu. Na konkursu filmske kom-

panije Pathé dobio je posao rekvizitera... Dogurao je do režisera, zadržao je imidž, kupio novu lulu i novi šešir. Ispostavilo se da su njegove kancelarijske rutine iz prošlosti bile ključni argument njegovog stila. Ostao je dosljedan toj rutini — prostorno i zvučno disciplinovati predmete.

Monsieur Tati, le décor est prêt, oglasio se njegov asistent.

Desilo se u Bruxellesu

Roy je prvi put u Bruxellesu. Zamolio je prijatelja da mu zakaže susret s gospođicom Chantal Akerman. Roy je ne poznaje lično. Do susreta ima dovoljno vremena za šetnju, ali stalno sipi kiša, pa Roy usput kupuje nekakav crveni kišobran i besciljno luta gradom. Učinio mu se prostranim, ali ne i lijepim. Ni Chantal ne poznaje Roya lično, ali svakako pristaje na susret, iako ne zna svrhu sastanka. Oblači crvenu mušku košulju, uzima kišobran i izlazi.

Susret je zakazan u Shez Franz, kafe-restoranu s lijepom sunčanom terasom u centru Bruxellesa. Kiša prestaje. Iako nema sunca, ipak se može sjediti u bašti. Čak je i prijatnije poslije kiše. Roy dolazi prvi, naručuje votku, pa se predomišlja i naručuje samo kafu. Konobar je veoma visok, pa mala šoljica kafe nimalo ne priliči njegovim rukama. Roy je prilično krupan, a stolice prilično neudobne. Chantal je sitna i elegantna. Prilazi stolu, Roy ustaje i rukuju se. Šoljica kafe u ruci Chantal djeluje sasvim proporcionalno. Uz jako zavijanje sirene, na nekoliko metara od njih projuri crveno vatrogasno vozilo. Zauzima se nedaleko, a žuto/plavo rotaciono svjetlo još dugo traje, kao odjavna špica nebitnog američkog filma.

Da li su na tom susretu trebali dogovoriti zajednički film? Spoj različitosti? Ravnotežu stilova? Koktel apsurdna i realnosti?

Ponovo počinje kiša. Otvaraju se crveni kišobrani. Zajednički film se neće desiti.

Dan

Buđenje u podne, uobičajen pogled kroz prozor. Na velikom krevetu još čvrsto spava Sonja (Wider), poljubi je u obraz, pomiluje otkrivenu nogu, pa zatim i njeno violončelo, šmrkne crtu bijelog, obuva cipele bez pertli, u prizemlju provjerava poštansko sanduče i izlazi. Krene ka dogovorenom mjestu susreta s Royem... Votka je bila dobra, razgovor tako-tako. Onda luta bez

plana. Gleda prolaznike kao da nekoga pokušava prepoznati. Jedna gospođa s lisicom oko ramena trči za tri čivave na povocu. Osmjehuje se, a psi reže. Druga gospođa s plavim turbanom i žutim cipelama ukočeno stoji na pješačkom prelazu, okrećući se lijevo-desno, i nikako da se odluči preći ulicu. Djeca vrište u obližnjem parku penjući se na spomenik Todoru Angelovu. Policajac u papučama i gaćama samouvjereno reguliše saobraćaj. Na pločniku drijema beskućnik s ispružene tri ruke. I ispruženom nogom. Čini se da su mu to jedini udovi. Agresivni biciklisti povrjeđuju pješake. Na nebu se sudaraju dva aviona. Ulični žongler počinje levitirati sa svojim rekvizitima... Odlučuje se vratiti kući, i kad se približi, bljesne munja, grom udara tačno u njenu zgradu, iz vedra neba — ili je to bio neki dio aviona? Fasada samo pocrni, i to je sve. U prizemlju, čudno, sa zida su popadala sva poštanska sandučića osim jednog. Na pločici piše Sh. Akerman "23, quai du Commerce, 1080 Bruxelles". Zastaje na trenutak i pita se — da li da nastavi lutati po ovako bezličnom danu?

Papagino

Zime na Fāru znaju biti surove. Otok je izložen stalnim strujanjima zraka i ne baš nježnim udarima morskih valova. Ipak, unutrašnjost prizemne kuće obasjana je dnevnim svjetlom, a prostorije su zagrijane. Radna soba je prepuna polica s knjigama, a na stolu uvijek stoje makaze, džepni sat i lupa. Kao u starim ruskim običajima, uz ognjište je zidan krevet tako da su stopala najbliže vatri. Krevet je pokriven mekanim pokrivačem i jastukom. Pogled odatle ide preko svjetlarnika sa 16 drvenih okvira, kao vitraž bez slika.

Prostorom odjekuje Mozartova muzika. Ingmar, ležeći na krevetu, zatvorenih očiju sluša *Čarobnu frulu*. Danas po treći put. Pred očima mu velika pozorišna scena s imaginarnom scenografijom i mnogo boja... Dolazi duet Papagino i Papagina. Zna da je libreto labav i da podnosi izmjene, i pada mu na um ideja da umjetnici na početku dueta zamuckuju *Pa-pa-pa-Papagino*, a da se ne naruši dinamika partiture... Ustaje, zove telefonom direktora Schikanedera, autora libreta, i traži da mu prenese ideju dirigentu Ericksonu...

Tako se odvijao događaj na Fāru. A vjerovatnije je da se i nije tako odvijao. Inače, Fāro je prijatno mjesto tokom ljetnih mjeseci, a meni se opet ide tamo. Jednom mi se išlo, i sada mi se opet ide. Barem da gledam *Čarobnu frulu* u Bergmanovom kinu.

Žene koje gledaju

Montparnasse, okupljalište filmadžija, bistro *La Rotonde*. Svjetlo je prigušeno, kao u nekom zaboravljenom Godardovom filmu. Retro-šank je prepun boca vina i žestokih pića. Dim od cigareta lebdi nisko. Za stolom u uglu dvije čaše rosea. Jane je u privatnoj posjeti Parizu, a Agnès živi i radi u svom studiju i produkcijskoj kući *Ciné-Tamaris*, odmah u blizini. Jane nosi odijelo muškog kroja, a Agnès dominira pretjerano šarenim šalom.

Agnès Varda: (naginje se naprijed) *Znaš šta me nervira, Jane? To što i nakon svih ovih decenija, svih tih filmova, žene i dalje moraju da se dokazuju pred idiotima koji nemaju ni pola našeg talenta.*

Jane Campion: (gutljaj vina, gorak osmijeh) *Nije im dovoljno što smo pomjerile kamere s njihovih znojavih vratova i dosadnih priča o muškarcima u krizi. Oni i dalje žele da nam govore kako naši filmovi treba da izgledaju.*

A.V.: *Oni uopšte ne shvataju da ne snimamo da bismo im se dopale, već da bismo srušile njihove mitove.*

J.C.: (grubo spušta čašu) *Upravo tako! Piano sam snimila da uništim njihov falični mit o ljubavi. Da, da, ljubav — ta iluzija koju su stvorili da nas drže vezane za njihove priče.*

A.V.: (namiguje) *I zato tvoja junakinja nema glas. Ne treba joj. Čujemo je kroz njenu odluku. Kroz njeno tijelo, kroz njen bijes.*

J.C.: *Upravo tako. Kao što tvoja Cléo ogoljava ideju žene kao objekta. Počinje kao gledana, ali do kraja...*

A.V.: ... *ona gleda. Prisustvuje pogledu, prisvaja moć. Takvi su naši filmovi, Jane.*

J.C.: (s ironičnim osmijehom) *A muškarci nam i dalje govore da smo "pre-emotivne" ili "previše politički korektne".*

A.V.: (diže čašu) *Neka se boje. Neka drhte. Žene nisu samo promijenile film — one će spaliti stari sistem. A ja, odavno sam prestala da se bojim. Sad samo želim ispričati još jednu priču prije nego što odem na dugi odmor.* (diže čašu) *Za hrabre žene koje snimaju, Jane.*

Kiša vani postaje jača, ali unutra, u toplini razgovora, dvije rediteljke nastavljaju dijeliti priče, smijeh i snove, kao da za trenutak zaustavljaju vrijeme. Sa šanka, gramofon svira vječnu *La Vie en Rose* od Édith Piaf. Jane i Agnès pjevuše refren i glasno nazdravljaju čašama.

Međunarodni

Stari promukli telefon uporno zvoni, negdje na periferiji Bangkoka. Napokon se domaćin javlja – *Halo, Weerasethakul speaking, halo!?... Halo, Budimpešta zove, Béla Tarr na liniji!*

Apichatpong Weerasethakul: *Haló, Béla?*

Béla Tarr: *Apichatpong! Stari prijatelju sporih kadrova. Kako ide?*

Apichatpong: *Ah, Béla... Ide. Sporo, zamišljeno... Onako kao moji filmovi.*

Béla Tarr: *Hahaha! Šališ se, zar ne! Ali vjeruj mi, ako misliš da su tvoji filmovi spori, pokušaj natjerati nekoga da pogleda osmosatnu crno-bijelu egzistencijalnu dramu o pastiru koji izgubi konja!*

Apichatpong: *Da, ali barem kod tebe ljudi ostanu budni do kraja. Kod mene zaspu u prvih deset minuta i onda tvrde da je to bilo "magično iskustvo".*

Béla Tarr: *Magično, da... Ali samo zato što im je san bio bolji od filma. Je li tako?*

Apichatpong: *Ma hajde, hajde, i tvoji filmovi... Dužina tvojih scena? Mogao bih ispeći jagnje dok tvoji "junaci" samo hodaju ulicom!*

Béla Tarr: *Ej, ej, ej! Moji šetači ozbiljno razmišljaju o filozofskim temama! Svaki njihov korak kaže više od trosatnog dijaloga u običnom filmu!*

Apichatpong: *Da, isto kao što moji statični kadrovi džungle "govore" o transcendenciji.*

Béla Tarr: *Ajde, priznaj! Samo si ostavio kameru da snima dok si otišao na pauzu, jel' da?*

Apichatpong: *A ti? Da li tvoji likovi uopšte govore, ili samo dramatično dišu dok pada kiša?*

Béla Tarr: *Dobro, dobro... Pobjedi ovaj put.*

Apichatpong: *Super. Znači, radimo novi film zajedno?*

Béla Tarr: *Samo ako traje najmanje 12 sati i gleda se na specijalno pripremljenim stolicama za meditaciju.*

Apichatpong: *Dogovoreno! I molim te, samo nemoj da me žuriš! (Veza se prekida, a zvuk kiše se stapa s džunglom u pozadini)*

Bijelo

Sjedi Akira u svom svečanom kimonu, djelimično ogrnut komadom bi-

jelog medvjedeg krzna i s ruskom šubarom na glavi, tačno na nultoj osi Arktika. Nije siguran da li mu je hladno ili vruće. Svjestan je da se sam doveo u ovu situaciju, prevelika želja da sanja u takvim uslovima – evo, ispunila se. Da bi sanjao, treba da zaspi, ali san ne dolazi. Leže na leđa gledajući u bezbojno nebo, zatim na stranu, s dlanovima pod glavom, pa sklupčan kao fetus... ništa, ni koraka ka snu. Muči se kao grešni đavo, džabe. I tako tri dana. Kako da sanja ako ne može da zaspi? "Sanjaću budan", odlučuje – s otvorenim očima! Tri dana zaredom, zasljepljujuća bjelina u nedogled, tišina od bijelog, zasićenost bjelinom. Ali zar bijelo nije isto tako boja? "Znam, snimiću svoj prvi bijeli film, kao onaj album Beatlesa. I za inat Yoko, sugrađanki." Okrenuo se tamo gdje misli da je jug, zatvorio oči i vratio se u Tokio.

Na terapiji

Sestra najavljuje novog pacijenta, na prvoj terapiji. Terapeut popravlja kravatu, dlanovima zaglađuje kosu, podiže naočale i provjerava sjaj cipela. "Neka uđe" – kaže.

Klijent je mladić s uredno podšišanom kosom, kožnom jaknom, farmerkama i adidas patikama. Umjesto pozdrava, prilično glasno izjavljuje – "Da budemo načisto, doktore, meni ne treba vaša pomoć, liječenje, ništa slično. Možda mala konsultacija. Obzirom da sam od onih koji često sanjaju, imam poteškoće tokom snimanja filma, upravo s onim za što vi imate razvijenu teoriju – naime, kakva je orijentacija svijesti prema iskustvu, odnosno, problem nastaje kada trebam umrežiti materiju i psihi!" Tu pacijent zastaje. Terapeut dopušta produženu pauzu. "Da završim – u svakom mom filmu preovladava nespješni duh, bojim se da mi stvarnost stalno izmiče, satrla me presuda tog, vašeg nespješnog, uništava mi intuiciju..."

Dr. Jung razvlači lice u širok osmijeh – "Gospodine Trier, vi ste briljantan idiot. Vama zaista ne treba psiholog – dovoljan vam je đavo!"

Tvrdoglav, ali fin

Aki je zaista dobar, prijatan čovjek, druželjubiv, i iako je vrlo visok, nikada nije gledao ljude s visine. S običnim ljudima bio je jednostavan, ne mnogo pričljiv, ali ipak komunikativan. Uživao mu se kad je snimao reklamne spotove. Sve to ludilo koje je smišljao nikad nije dijelio s prijateljima... Kad je dobio priliku da snima filmove, shvatio je da ne može koristiti bizarne trikove iz reklama. Sad se suočavao sa živim ljudima, a ne s mar-

ketinškim proizvodima. Automobil, recimo, možeš prevrnuti u rijeku i još uvijek poručiti da nije oštećen. S ljudima to ne ide tako, oni su lako povredljivi. Zato je svojim "junacima" – proleterima, gotovo uvijek davao priliku da prebrode svoje krize i završe film s, ako ne sretnim, onda svakako optimističnim krajem. No, to nije radio zbog priče, već zbog glumaca koji uvijek zaslužuju da budu sretni nakon snimanja filma. Inače, 2015. godine, Udruženje Aleksis Kivi dodijelilo mu je nagradu "Eskon puumerkki", koja se svake godine dodjeljuje osobama koje su pokazale pravu finsku tvrdoglavost i samovolju?! A u filmovima – primjer iskrenog čovjeka i umjetnika. Jednom sam bio u Helsinkiju i nisam propustio priliku da odem na pivo u bar Ravintola Kaisaniemi (Bar Korona) braće Mika i Akija. Tri dana zaredom. Htio sam ga vidjeti uživo. Pušio je i pio pivo. I sjedeći je bio velik... pitom, čovjekoljubiv. Zamalo smo se rukovali.

Blato i cirkus

Rano proljeće, procvali narcisi po stazama Piazza del Popolo i oko Caffè Rosati. Rim, šezdesete. Susret je vjerovatno slučajan, a možda i nije. Žagor između konobara i gostiju. Viši promiješa svoje drugo espresso, a niži pali četvrtu cigaretu... Već započeti razgovor se nastavlja...

Fellini srkne iz kafe: *Slušaj, Pier Paolo, ti stalno govoriš o stvarnosti, o nekoj "surovosti", kao da misliš da je film običan reporterski zapis. Ali kino nije ogledalo, ono je san, magija!*

Pasolini gasi cigaretu: *A ti, Federico, kao dijete si, priznaješ? Zalutao u cirkus, praviš iluzije o svijetu koji ne postoji. Tvoj Rim je lutkarska predstava za buržoaske oči. Kod tebe čak i bijeda sja neonskim bojama!*

Fellini: *Pa da, jer svijet nije samo blato, Pasolini. Čak i najsiromašniji imaju snove, a ti im ih krađeš. Tvoje junake vodiš kao svece u blato, ali zaboravljaš da i oni žele plesati, voljeti, smijati se.*

Pasolini: *Ali, to tvoje smijanje mi izgleda kao laž. To nije pravi život, već karikatura koju prodaješ masama. Stvarnost je gruba, krv i znoj. Ona se ne šminka kao tvoje prostitutke i klaunovi.*

Fellini: *Oh, da, jer kod tebe je seks bijedan, tijelo kazna, želja grijeh. Ali kino nije kazna, Pier Paolo. Ti optužuješ svijet, ali i sam sebe kažnjavaš u nje-mu!*

Pasolini: *A ti bježiš. Pokrivaš rane svjetlima, bolne trenutke pretvaraš u spektakl. Ali patnja nije spektakl, već stvarnost koju ti odbijaš prikazati.*

Fellini: *Zato što želim da je nadmašim, a ne da se valjam u njoj. Ti si kao neki drevni prorok koji više na trgu. Ja želim ljude povesti na neko putovanje.*

Pasolini: *Putovanje u zaborav, u omamu. Svijet pun magle koji ništa ne rješava. Film nije bijeg, već sudar!*

Fellini: *A šta je život ako ne bijeg? Ni ti, ni ja ne možemo promijeniti ljudsku prirodu, ali barem joj možemo dati jedan lijep san.*

Pasolini: *Mislim da obojica pretjerujemo, ti s kafama, ja s cigaretama. Federico, ipak si ti mađioničar.*

Fellini: *A ti, Pier Paolo, si prorok koji gori na vlastitoj vatri. Razmijenili su prijateljske osmijehe, znajući da se savršeno razumiju, ali se nikad neće međusobno uvjeriti.*

Šeširi

Sretnu se dva šešira ispred Waldorf Astorije u Orlandu. Jedan je crn s diskretnom srebrnom trakom oko "krune". Drugi, mlađi, njegovan i očuvan, aristokratski bijel sa zlatnim širitom preko filca.

– Ja sam Karlsbad – kaže crni. – A vi?

– Stetson.

Prijateljski se dotakoše obodima.

– Koliko imate staža? – upita Stetson.

– Prilično. U penziji sam, ali se držim. Priznajem, već su mi naporne jahačke scene, više mi odgovaraju one salonske – stajanje za šankom, poker... U posljednje vrijeme nude mi epizode u jeftinim reklamama ili porodičnim TV serijama. Nisam imao glavne uloge još od vremena Mack Sennetta. A vi, pretpostavljam da još dobijate dobre ponude za snimanja?

– Pa, i ne baš. Posljednja velika uloga bila mi je sa Samom Elliotom u *Big Lebowski*. Danas ima tih nekih amaterskih kostimografa, pojma nemaju o statusu i kvalitetu. A ni režiseri više ne shvataju ozbiljno našu ulogu u filmu. Recite mi, kad ste posljednji put vidjeli scenu u kojoj smo puni vode i gasimo žeđ konjima? Znae kad? Još od filmova s Glenom Fordom! A da vam nabrojim samo predsjedničke glave koje su bile pod našom zaštitom: Harry Truman, Lyndon Johnson, George Bush, Franklin Roosevelt, Herbert Hoo-

ver, Ronald Reagan. Plus John Wayne i Buffalo Bill.

– Moram priznati da ste u pravu, prijatelju. Čak i ja odbijam da pokrivam mane loše dizajniranih zombija ili da budem pogrešan rekvizit lošim glumcima.

– Drago mi je. Ja ovdje skrećem lijevo, a vi, gospodine Stetson?

– Ja idem u studio Carolco Pictures na audiciju za *Big Lebowskog*.

– Čekajte, pa zar film nije snimljen 1998. godine od strane braće Coen?

– Jeste, ali ovo je rimejk. Režirat će ga neki Jean-Luc Godard.

– Baš on?! Bog vam bio u pomoći, prijatelju. Doviđenja.

Chez George

Azurna obala, mali gradić Antibes, možda 1968. godina. Ljeto se povlači, a s njim i turisti. Predvečerje. Ribarski čamci pristižu u malu luku. Zrak je slan, zapadno nebo crveno i kao da se ogleda na raznobojnim fasadama kafića u nizu, a svjetla s malih terasa počinju da trepću bez ikakvog reda. Debeli vlasnik "Chez George" maše ruci nekoliko bliskih ribara – "Ča va". Oni mu odzdravljaju – "Ča va".

Pojavljuju se prvi ulični prodavači balona i svjetlećih dječjih vjenčića. Rivijera počinje da treperi u ritmu večernjih valova koji zapljuskuju kameni mol poput šumeće pratnje glasu Jacquesa Brela. – Zanimljiva ti je kolekcija u muzeju, a posebno mi se sviđa zamak porodice Garibaldi – kaže Salvador Pablu (bilo je tu malo ironije?) već sjedeći kod debelog Georgea. Naručili su pastis s maslinom. Konobar ih posluži i pokušava načuti o čemu pričaju. Uspio je uhvatiti... Buñuel!... Nije se saznalo da li su ga ogovarali!

Mor/Leo

Leone Morriconeu – Hoću da snimam novi western, evo ti scenarij pa razmisli.

Morricone – Daj mi naslov filma.

Leone – Još ga nemam.

Morricone – Onda ga smisli, ali u naslovu da nema riječi: pištolj, metak, konj, dolar, grob, zlato... znaš, one klasične kaubojske rekvizite!

Mjesec dana kasnije

Morricone – Pročitao sam scenarij i imam nekoliko ideja.

Leone – A ja još uvijek nemam naslov.

Morricone – Onda sjedi pored mene, uz klavir... evo ti par tema i fraza... (odsvira nešto)

Leone – Aha! Ovo je Dobar početak. Malo dorade, i mislim da bi pasalo uz scenu kad...

Morricone – Slušaj i ovo... (svira drugu temu u molskom tonalitetu, s dosta disonanci)

Leone – Uf, okej... ali ovaj zadnji prijelaz u forte... stvarno mi je Ružan.

Morricone – Hajde, poslušaj još i ovo... (svira, neki vražji akordi bez ritma i melodijske fraze)

Leone – Na prvo slušanje mi se sviđa, ali taj kraj, izvini... agresivan je i jednostavno Loš.

Morricone – E pa, prijatelju, barem sad imaš naslov! A muziku ćemo ispeglati... bez brige.

Potage

Martin McDonagh je otputovao u Los Angeles da pogleda svoju predstavu *Banshees of Inisherin* u američkoj izvedbi, u jednom od prestižnih teataru. Uz to, bio je pozvan od strane AFI-ja na intervju povodom istoimenog filma koji je režirao. Zanimljivo, njegov film se te večeri prikazivao i u lokalnom bioskopu u L.A.-u.

David Lynch je izašao s projekcije u čudnom raspoloženju – nešto između razdraganosti i bijesa – i dugo je trljao dlan o dlan.

Sutradan, Lynchova sekretarica poslala je poruku Martinu: "Gospodin Lynch je sinoć gledao vaš film. Ako ste slobodni, predlaže kratki susret." Odgovor: "U redu."

Sastanak je dogovoren u restoranu luksuznog golf kluba pored jezera u LA-u. Međutim, sjeli su za odvojene stolove – jednostavno se nisu prepoznali. Lynch je toliko skratio svoju bujnu kosu da ga ni supruga ne bi prepoznala, dok je McDonagh bio ofarban u žuto/plave nijanse. Obojica su otvorili svoje notes blokove i zapisivali nešto dok su čekali.

Martin je bilježio: "Vi ste samo umišljeni art-aristokrat. Vaša opskurna psiha nervira ljude. Sujeta i arogancija vam cure iz nosa. Erotoman bez uzroka. Ne dovršavate stvari..."

Jedna gospođa je prišla Davidu i zatražila autogram: "Hvala vam, gospodine Lynch," uzviknula je.

Martin je prišao Davidu s ceduljom u ruci:

"Znate, nevoljko sam prihvatio ovaj susret."

"A ja sam ga s teškim srcem predložio," odgovori David, pružajući mu svoju cedulju.

Razmijenili su listiće. Stojeći su ih pročitali. Rukovali se. Zatim se zagrlili.

David zaključio: "Ipak imamo mnogo zajedničkog! Samo vam zavidim na smislu za humor."

Sadržaj Davidove poruke ostao je tajna. Sjeli su za isti sto, naručili potaž od puževa i dugo pričali o trivijalnim stvarima.

Post Scriptum

Tokom mojih čestih boravaka u Strugi – često i zimi – zajedno s tamošnjim prijateljima pokušavao sam definisati Strugu kao filmski lokalitet, tražeći što autentičniju sličnost s ambijentima iz poznatih svjetskih filmova.

Struga zimi ima čudnu, mističnu, gotovo apstraktnu vizuru, s nadrealnim bojama, sfumatom, spuštenim nebom nad jezerom i rijetkim snijegom. Neprirodna gradska tromost odaje sliku zakulisnih aktivnosti, prikrivenih konspiracija – kao da se čeka neka velika promjena stvarnosti.

I odgovor se sam od sebe nametnuo: Zimi je Struga samo... pitomija verzija *Twin Peaks*a.